

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (EU) 2020/1355**od 25. rujna 2020.****o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Rumunjskoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Rumunjska je 7. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kako bi dopunila svoje nacionalne napore u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.
- (2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Rumunjska uvela za ograničavanje izbijanja te bolesti i njezinih socioekonomskih i zdravstvenih posljedica dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Rumunjska do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 9,2 % i dug opće države od 46,2 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Rumunjske za 6,0 % u 2020.
- (3) Izbijanje bolesti COVID-19 dovelo je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Rumunjskoj. To je dovelo do iznenadnog i znatnog povećanja javnih rashoda u Rumunjskoj u vezi s programom skraćenog radnog vremena i sličnim mjerama te u vezi sa zdravstvenim mjerama, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 4. do 11.
- (4) „Izvanrednom uredbom Vlade 30/2020” ⁽²⁾, koja je navedena u zahtjevu Rumunjske od 7. kolovoza 2020., predviđaju se naknade za zaposlenike poslodavaca koji zbog posljedica izbijanja bolesti COVID-19 smanje ili privremeno prekinu poslovanje. Naknada je ograničena na 75 % osnovne plaće tih zaposlenika (ali ne više od 75 % prosječne bruto plaće u gospodarstvu) tijekom izvanrednog stanja.
- (5) „Izvanrednom uredbom Vlade 92/2020” ⁽³⁾, koja je navedena u zahtjevu Rumunjske od 7. kolovoza 2020., uvedene su naknade za osobe čiji je ugovor o radu obustavljen na najmanje 15 dana tijekom izvanrednog stanja ili stanja pripravnosti, pod uvjetom da se radni odnos zadrži do 31. prosinca 2020. Naknada iznosi 41,5 % osnovne bruto plaće tih zaposlenika (ali ne više od 41,5 % prosječne bruto plaće u gospodarstvu).
- (6) „Izvanrednom uredbom Vlade 132/2020” ⁽⁴⁾ uveden je program skraćenog radnog vremena u okviru kojeg poslodavac, u slučaju privremenog smanjenja aktivnosti uzrokovanog izvanrednim stanjem ili stanjem pripravnosti, može skratiti radno vrijeme zaposlenika za do 50 %. U razdoblju skraćenog radnog vremena pogođeni zaposlenici imaju pravo na naknadu u iznosu od 75 % razlike između bruto plaće za uobičajeno radno vrijeme i njihove stvarne plaće.
- (7) Uvedene su dvije mjere za samozaposlene osobe i slobodna zanimanja. Za one koji su u potpunosti prestali raditi zbog posljedica izbijanja bolesti COVID-19 država osigurava naknadu u iznosu od 75 % prosječne bruto plaće ⁽⁵⁾. Za one koji skraćuju radno vrijeme država osigurava naknadu u iznosu do 41,5 % prosječne bruto plaće.

⁽¹⁾ SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

⁽²⁾ Objavljeno u Službenom listu br. 231 od 21. ožujka 2020.

⁽³⁾ Objavljeno u Službenom listu Rumunjske br. 459 od 29. svibnja 2020.

⁽⁴⁾ Objavljeno u Službenom listu br. 720 od 10. kolovoza 2020.

⁽⁵⁾ Kako je predviđeno „Zakonom br. 6/2020 o državnom proračunu za socijalno osiguranje za 2020”.

- (8) Za dnevne radnike koji prestanu raditi zbog obustave poslovnih aktivnosti kao posljedica izbijanja bolesti COVID-19 tijela su uvela mjeru kojom se osigurava potpora u iznosu od 35 % naknade koju trebaju primiti po radnom danu u razdoblju od najviše tri mjeseca.
- (9) „Izvanrednom uredbom Vlade 11/2020” ⁽⁶⁾, koja je navedena u zahtjevu Rumunjske od 7. kolovoza 2020., predviđa se dodatak za dodatne poslove za osoblje posebnih struktura Nacionalnog zavoda za javno zdravstvo i županijskih uprava za javno zdravstvo i/ili uprave za javno zdravstvo u Bukureštu koje koordiniraju i provode mjere sprječavanja i ograničavanja događaja koje je Svjetska zdravstvena organizacija proglasila globalnim izvanrednim stanjem u području javnog zdravlja zbog zaraze bolešću COVID-19. Mjerom se osigurava naknada koja odgovara iznosu od 75 % osnovne plaće za sate odrađene nakon redovnog radnog vremena i 100 % osnovne plaće za sate odrađene vikendom, državnim praznicima i ostalim danima koji se ne računaju kao radni dani. Ta se mjera može smatrati zdravstvenom mjerom, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672.
- (10) Za zaposlenike nacionalnog sustava obrane, zatvorskih ustanova, jedinica javnog zdravstva i drugih kategorija uspostavljenih ministarskim odlukama tijela su osigurala dodatak za skrb o djeci. Uvjet za primanje naknade jest da drugi roditelj nema koristi od alternativnih prava koja mu daju pravo na slobodne dane za nadzor djece u slučaju privremenog zatvaranja obrazovnih jedinica. Ta se mjera može smatrati mjerom koja je slična programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, jer se njome zaposlenicima pruža dohodovna potpora, čime se pridonosi pokrivanju troškova skrbi za djecu dok su škole zatvorene te se tako pomaže roditeljima da nastave raditi, čime se sprječava ugrožavanje radnog odnosa.
- (11) Naposljetku, „Zakonom br. 56/2020” ⁽⁷⁾, koji je naveden u zahtjevu Rumunjske od 7. kolovoza 2020., uvodi se dodatak u odnosu na posebno opasne uvjete u iznosu do 30 % plaće medicinskog osoblja koje sudjeluje u medicinskim aktivnostima protiv bolesti COVID-19.
- (12) Rumunjska ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672. Rumunjska je Komisiji dostavila odgovarajuće dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 4 370 779 006 EUR od 1. veljače 2020. zbog povećanja iznosa izravno povezanih s naknadama za očuvanje radnih mjesta zaposlenicima i drugim kategorijama osim zaposlenika, naknadom za ponovno zaposlene zaposlenike i druge kategorije osim zaposlenika, predstojećim programom skraćenog radnog vremena, potporom za dnevne radnike i dodatkom za skrb o djeci za određene zaposlenike. To je iznenađujuće i znatno povećanje jer se odnosi na nove mjere kojima je obuhvaćen znatan udio poduzeća i radne snage u Rumunjskoj. Rumunjska namjerava financirati 271 534 419 EUR povećanog iznosa rashoda s pomoću sredstava Unije.
- (13) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Rumunjskom i provjerila je odnosi li se iznenađujuće i znatno povećanje stvarnih i planiranih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere te primjenu odgovarajućih zdravstvenih mjera povezanih s izbijanjem bolesti COVID-19, kako je navedeno u zahtjevu od 7. kolovoza 2020.
- (14) Stoga bi trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi se Rumunjskoj pomoglo u rješavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19. Komisija bi trebala donijeti odluke o dospijecima, iznosu obroka i tranši te o njihovoj isplati u bliskoj suradnji s nacionalnim tijelima.
- (15) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka u vezi s narušavanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore.
- (16) Rumunjska bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Rumunjska te rashode izvršila.
- (17) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzeti u obzir postojeće i očekivane potrebe Rumunjske, kao i zahtjeve za financijsku pomoć na temelju Uredbe (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili ih planiraju podnijeti druge države članice, primjenjujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti,

⁽⁶⁾ Objavljeno u Službenom listu br. 102 od 11. veljače 2020.

⁽⁷⁾ Objavljeno u Službenom listu br. 402 od 15. svibnja 2020.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Rumunjska ispunjava uvjete utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Rumunjskoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 4 099 244 587 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma iznosi 15 godina.
2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom je 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon što ova Odluka počne proizvoditi učinke.
3. Financijsku pomoć Unije Komisija Rumunjskoj stavlja na raspolaganje u najviše osam obroka. Obrok se može isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.
4. Prvi obrok isplaćuje se podložno stupanju na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.
5. Rumunjska plaća troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog bilo kojeg financiranja povezanog sa zajmom odobrenim na temelju stavka 1. ovog članka.
6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obroka, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Rumunjska može financirati sljedeće mjere:

- (a) naknadu za očuvanje radnih mjesta zaposlenicima poslodavaca koji su smanjili ili privremeno prekinuli svoju aktivnost, kako je predviđeno u članku XI. „Izvanredne uredbe Vlade 30/2020“;
- (b) naknade za osobe čiji je ugovor o radu obustavljen, kako je predviđeno u članku I. „Izvanredne uredbe Vlade 92/2020“;
- (c) program skraćenog radnog vremena, kako je predviđeno u članku I. „Izvanredne uredbe Vlade 132/2020“;
- (d) naknadu sličnu naknadi iz točke (a) za druge kategorije osim zaposlenika, uključujući samozaposlene osobe i slobodna zanimanja, kako je predviđeno u članku XV. „Izvanredne uredbe Vlade 30/2020“;
- (e) naknadu predviđenu „Zakonom br. 6/2020 o državnom proračunu za socijalno osiguranje za 2020.“ za druge kategorije osim zaposlenika uključujući samozaposlene osobe i slobodna zanimanja, kako je predviđeno u članku 3. „Izvanredne uredbe Vlade 132/2020“;
- (f) potporu za dnevne radnike, kako je predviđeno u članku 4. „Izvanredne uredbe Vlade 132/2020“;
- (g) dodatak u odnosu na dodatne poslove za osoblje posebnih struktura Nacionalnog zavoda za javno zdravstvo i županijskih uprava za javno zdravstvo i/ili uprave za javno zdravstvo u Bukureštu, kako je predviđeno u članku 8. stavku 6. „Izvanredne uredbe Vlade 11/2020“;
- (h) dodatak za skrb o djeci koji se dodjeljuje zaposlenicima nacionalnog sustava obrane, zatvorskih ustanova, jedinica javnog zdravstva i drugih kategorija uspostavljenih ministarskim odlukama, kako je predviđeno u članku I. stavku 6. „Izvanredne uredbe Vlade 30/2020“;
- (i) dodatak u odnosu na posebno opasne uvjete koji se dodjeljuje medicinskom osoblju kao priznanje za zasluge, kako je predviđeno u članku 7. „Zakona br. 56/2020“.

Članak 4.

Rumunjska do 30. ožujka 2021. i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Rumunjskoj.

Ova Odluka proizvodi učinke od dana priopćenja adresatu.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. rujna 2020.

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH
